

Manifest van de Utrechtse Gemeenten 2023 inbreng GGD regio Utrecht

De provincie Utrecht streeft naar een prettige en gezonde leefomgeving voor alle inwoners. Hierin trekken we als gezondheidsdienst van en voor 26 gemeenten in de provincie Utrecht samen op. Ook GGD regio Utrecht (GGDrU) werkt samen met haar gemeentelijke collega's elke dag aan het vergroten van de veilige en gezonde leefomgeving. Vanuit die gezamenlijke opgave leveren we vanuit GGDrU graag input op het thema gezondheid voor het Manifest ten behoeve van het provinciale beleid voor de komende bestuursperiode. De komende bestuursperiode willen we elkaar graag (nog meer) opzoeken. Waar vullen we elkaar aan? Op welke gebieden kunnen we van elkaar leren en versterken? En op welke thema's zouden we inhoudelijk kunnen samenwerken?

Om de verbinding tussen het provinciaal beleid en de ambities van GGDrU en haar gemeenten ook de komende periode te kunnen leggen geven we graag een toelichting op onze meerjarenkalender. Onze meerjarenkader, vormgegeven met een bestuursagenda, is onlangs opgesteld door het algemeen bestuur van GGDrU en de Directeur Publieke Gezondheid (DPG) en wordt binnenkort vastgesteld. De bestuursagenda heeft een looptijd van 2023 – 2027. De prioriteiten zoals genoemd in de bestuursagenda 2023 – 2027 richten zich op drie inhoudelijke pijlers: Kansrijk Opgroeien, Gezonde en Veilige Leefomgeving en Langer Gezond Zelfstandig. De belangrijkste aandachtspunten van de drie pijlers lichten we hieronder uit.

Kansrijk Opgroeien

GGDrU is er voor elk kind in regio Utrecht. En elk kind heeft recht op een gezonde en veilige start van het leven. Door het op collectief niveau versterken van de jeugd en hun leefomgeving, en door te signaleren, ontzorgen en normaliseren op individueel niveau, zetten wij in op het voorkomen en aanpakken van maatschappelijke vraagstukken die een bedreiging voor kinderen kunnen zijn, zoals kindermishandeling, schoolverzuim en armoede. Om alle kinderen en jongeren in regio Utrecht een gelijke kans te bieden om veilig en gezond om te groeien, hebben wij specifieke aandacht voor:

- Een kansrijke start
- Veerkracht van jongeren
- Gezond leerklimaat
- Preventie jeugdcriminaliteit

Gezonde en Veilige Leefomgeving

Het op de juiste manier inrichten van de leefomgeving heeft een positieve invloed op onze leefstijl en ons welzijn. Een gezonde en veilige leefomgeving bevordert bijvoorbeeld gezond eten, bewegen en ontmoeten en kan stress verminderen. Door de leefomgeving voor iedereen gezond te maken en te houden, worden gezondheidsverschillen tussen inwoners in verschillende wijken en gebieden kleiner. Als GGDrU zetten we ons in voor een gezonde, veilige leefomgeving door ons te richten op de volgende thema's:

- Gezondheid als meekoppelkans in beleid
- Pandemische paraatheid
- Gezonde lucht voor iedereen
- Lokale hitteplannen helpen kwetsbaren
- Stimuleren van een gezonde voedselomgeving

Langer Gezond Zelfstandig

Een lang gezond zelfstandig leven begint al bij de geboorte en hangt samen met een gezonde leefstijl. Om alle inwoners van regio Utrecht de mogelijkheid te bieden om in goede gezondheid op te groeien en vitaal oud te worden, besteden wij als GGDrU aandacht aan preventieve ouderenzorg en een gezonde leefstijl en voldoende veerkracht in alle levensfasen. Daarbij is het belangrijk om oog te hebben voor kwetsbare groepen om gezondheidsverschillen te verkleinen. Het wordt als maatschappelijk thema steeds belangrijker, omdat het aantal ouderen in de totale bevolking de komende jaren verder toeneemt en mensen steeds ouder worden. Wij zetten ons in op deze pijler aan de hand van de volgende thema's:

- Goed voorbereid op de toekomst
- Preventie van dementie
- Integrale aanpak valpreventie

De pijlers hebben grote samenhang en soms ook overlap. Als voorbeeld: een kind dat geboren wordt in een gezin met armoedeproblematiek krijgt vaak minder kansen en mogelijkheden, groeit op in een wijk met vaak minder goede voorzieningen, wat doorwerkt in haar latere leven en gezondheid. De pijlers kunnen dan ook niet los van elkaar worden gezien.

De bestuursagenda staat niet op zichzelf, de agenda sluit aan bij en is onderdeel van ontwikkelingen, netwerken en onderzoeken op regionaal en nationaal niveau. Om gezondheidsachterstanden te verminderen en echte gezondheidswinst te boeken, moeten we namelijk regionaal samenwerken. Een drietal voorbeelden willen we uitlichten rond deze regionale samenwerking:

1. Net als de provincie Utrecht maakt GGDrU o.a. deel uit van het dynamische netwerk Health Hub Utrecht (HHU). De HHU neemt een voortrekkersrol in kennisontwikkeling en -toepassing binnen de regio met als speerpunten Gezonde start, Gezonde leefomgeving en Langer gelukkig en gezond zelfstandig leven. In de HHU werken zowel publieke als private partijen samen.
2. Het kennisplatform Utrecht Sociaal Domein (kUS) is de Werkplaats Sociaal Domein voor de provincie Utrecht. Hierin werken GGDrU, onderwijsinstellingen, de 26 gemeenten uit regio Utrecht, kennisinstututen, (belangen)organisaties van (ervaringsdeskundige) inwoners, professionals, managers en bestuurders uit beleid en praktijk samen. De partners hebben een gedragen, gemeenschappelijke kennisagenda ontwikkeld met vijf brede hoofdthema's die de inhoudelijke basis voor de werkplaatsactiviteiten vormt. Eén van deze thema's is preventie, het voorkómen van problemen op het gebied van gezondheid en sociaal functioneren.
3. De Regionale Kenniswerkplaats Jeugd en Gezin Centraal is nauw gelieerd aan het kUS en richt zich op het oplossen van kennisvragen in de jeugdregio's Lekstroom, Utrecht West, Zuidoost Utrecht en Eemland vanuit een netwerk met onderzoeksinstituten, opleidingen, gemeenten, praktijkorganisaties, ouders en jongeren om de jeugd in deze regio's zo gezond, gelukkig en veilig mogelijk te laten opgroeien.

We moedigen de provincie Utrecht van harte aan om ingezet beleid op het bevorderen van de gezondheid van de inwoners van provincie Utrecht te continueren en waar mogelijk uit te breiden. Het zou de samenwerking onderling en voor onze 26 gemeenten versterken als de provincie ook thema's als Kansrijk Opgroeien, Gezonde en Veilige Leefomgeving en Langer Gezond Zelfstandig benoemt in haar beleidsplannen voor de komende jaren. Regionaal samenwerken vergroot de mogelijkheden om een gezondere regio te bouwen voor nu en in de toekomst. Daar gaan we graag met elkaar voor om tafel.